

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 6. junija 2019

EU za doseg ciljev na področju obnovljivih virov energije potrebuje več vetrne in sončne energije, svarijo revizorji

Evropsko računsko sodišče v svojem novem poročilu ugotavlja, da mora EU sprejeti znatne ukrepe, če želi proizvesti več električne energije iz vetrne in sončne energije ter doseči svoje cilje na področju obnovljivih virov energije. Čeprav je bila rast vetrne in sončne energije od leta 2005 velika, se je ta po besedah revizorjev od leta 2014 upočasnila. Komisija bi morala države članice pozvati, naj spodbujajo nadaljnje uvajanje obnovljivih virov energije, in sicer z organizacijo dražb za dodelitev nove zmogljivosti na področju energije iz obnovljivih virov, spodbujanjem državljske udeležbe in izboljšanjem pogojev za uvajanje. Revizorji opozarjajo tudi, da bo polovica držav članic imela velike težave pri doseganju ciljev v zvezi z obnovljivimi viri energije za leto 2020.

Cilj EU je do konca leta 2020 petino svoje energije, ki se uporablja za proizvodnjo električne energije, ogrevanje in hlajenje ter promet, pridobiti iz obnovljivih virov. Med letoma 2005 in 2017 se je proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov energije v EU podvojila, in sicer s približno 15 % na skoraj 31 %. Sektorja vetrne in fotovoltaične energije trenutno predstavljata največji delež električne energije iz obnovljivih virov, zaradi vse nižjih stroškov pa postajata vse bolj konkurenčna sežiganju fosilnih goriv.

Revizorji so ocenili napredek EU in držav članic pri doseganju ciljev glede obnovljivih virov energije. Obiskali so Nemčijo, Grčijo, Španijo in Poljsko, da bi preučili, ali je bila finančna podpora za proizvodnjo električne energije iz vetrne in sončne energije uspešna.

Odkrili so več primerov, v katerih so bili prvotni programi podpore prekomerno subvencionirani, kar je privedlo do višjih cen električne energije ali državnih primanjkljajev. Ko so države članice po

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celo poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – uradni govorec

T: (+352) 4398 47063 M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – tiskovni predstavnik

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

letu 2014 sčasoma zmanjšale podporo, da bi razbremenile potrošnike in nacionalne proračune, je to zamajalo zaupanje vlagateljev in upočasnilo rast trga.

„Države članice so spodbujale naložbe v vetrno in sončno energijo, vendar pa je njihov način, kako so zmanjšale podporo, odvrnil potencialne vlagatelje in upočasnil uvajanje,“ je povedal član Evropskega računskega sodišča George Pufan, ki je pristojen za poročilo. „Zaradi upočasnitve pri prehodu na električno energijo iz obnovljivih virov morda ne bomo dosegli cilja EU za leto 2020.“

Organizacija dražb za dodelitev nove zmogljivosti na področju energije iz obnovljivih virov, s katerimi se določi ponujena cena in spodbuja udeležba državljanov v zelenem gospodarstvu, je po mnenju revizorjev ključna za povečanje naložb. Poleg tega je treba dodatno izboljšati pogoje za udeležbo na trgu z obnovljivimi viri energije, vključno z odpravo omejevalnih predpisov o prostorskem načrtovanju, dolgotrajnih upravnih postopkov in pomanjkljivosti omrežja.

Revizorji so ugotovili tudi, da je bila polovica držav članic že leta 2017 tik pred tem, da izpolni svoje nacionalne cilje za leto 2020. Opozarjajo pa tudi, da bodo preostale države članice morale storiti občutno več, če želijo doseči cilje za leto 2020. Revizorji imajo pomisleke v zvezi s tem, ali bo s prizadevanji držav članic, ki so na področju obnovljivih virov energije nadpovprečno uspešne, mogoče izravnati prizadevanja držav članic, ki so v zvezi s tem podpovprečno uspešne, da se doseže skupni cilj EU.

Po besedah revizorjev veljavna pravila ne zagotavljajo pravočasnega poročanja o napredku v zvezi z obnovljivimi viri energije, Komisija pa nima pooblastila za obravnavanje počasnega uvajanja obnovljivih virov energije v državah članicah. V zvezi s ciljem EU glede obnovljivih virov energije za leto 2030 v višini najmanj 32 % poudarjajo, da ga bo brez zavezujočih nacionalnih ciljev težko doseči. Opozarjajo tudi, da bodo za doseg tega cilja poleg financiranja EU, na katero je osredotočeno to poročilo, potrebna znatna finančna sredstva iz javnega in zasebnega sektorja na ravni držav članic.

Za izboljšanje stanja revizorji izrekajo naslednja priporočila:

- o osredotočenje na zmanjševanje vrzeli, da se dosežejo cilji za leto 2020,
- o poenostavitev postopkov in izboljšanje ažurnosti statističnih podatkov,
- o načrtovanje zadostnega števila dražb in spodbujanje naložb v omrežno infrastrukturo,
- o zagotovitev boljšega spremljanja.

Pojasnila za urednike

Proizvodnja vetrne in sončne energije v EU se je med letoma 2005 in 2017 povečala za 400 % oziroma 8 000 %. Med letoma 2007 in 2020 je EU iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada za projekte v zvezi z energijo iz obnovljivih virov zagotovila približno 8,8 milijarde EUR, kar vključuje približno 972 milijonov EUR za naložbe v vetrno energijo in 2,9 milijarde EUR za naložbe v sončno energijo. Programi podpore so na splošno vključevali zagotovljene odkupne cene, pribitke na tržne cene ali dodatni dohodek na podlagi potrdil, s katerimi se lahko trguje. Za obdobje 2021–2027 je Komisija za dejavnosti, s katerimi se podpirajo

podnebni cilji, ki vključujejo tudi spodbujanje električne energije iz obnovljivih virov, predlagala približno 71,8 milijarde EUR.

Za leto 2020 je EU določila nacionalne cilje na področju kombinirane uporabe energije za proizvodnjo električne energije, ogrevanje in hlajenje ter promet. Komisija lahko sproži pravne postopke zoper države članice, ki ne izpolnijo teh ciljev. Države članice so si lahko določile lastne, ambicioznejše cilje na področju obnovljivih virov energije. Za leto 2030 pa so bili nacionalni cilji opuščeni in določen je bil skupni cilj EU.

Evropsko računsko sodišče predstavlja svoja posebna poročila Evropskemu parlamentu in Svetu EU ter zainteresiranim stranem, kot so nacionalni parlamenti, deležniki v gospodarstvu in predstavniki civilne družbe.

Posebno poročilo št. 8/2019 – Vetrna in sončna energija za proizvodnjo električne energije: za doseg ciljev EU bodo potrebni znatni ukrepi – je na voljo na spletišču Evropskega računskega sodišča (eca.europa.eu) v 23 jezikih EU.